

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

3.1.1 การเตรียมข้อมูลสำหรับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้จำลองการทดลองตามสถานการณ์ต่าง ๆ ขึ้นในเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370/3031 ด้วยเทคนิค MONTE CARLO SIMULATION โดยกระทำซ้ำ ๆ กัน 1,000 ครั้งในแต่ละสถานการณ์ตามขั้นตอนดังนี้

3.1.1.1 สร้างความคลาดเคลื่อนให้มีการแจกแจงตามกำหนด โดยใช้โปรแกรมย่อย GAUSS (หรือ LOGIST, DOUBLE, SCRML)

3.1.1.2 กำหนดค่าอิทธิพลของบล็อกและอิทธิพลของทรีทเมนต์

3.1.1.3 จัดข้อมูลให้เป็นไปตามแผนการทดลองแบบบล็อกไม่สมบูรณ์ สุ่มค่าให้มีค่า t, b, r, k, λ ตามที่กำหนด

3.1.2 เมื่อได้ข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามปกติโดยใช้โปรแกรมย่อย ANOVA เก็บค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (MSE) ไว้

3.1.3 สุ่มให้ข้อมูลสุ่มหาย 1 บล็อกโดยเรียกเลขสุ่มจากโปรแกรมย่อย RANDU

ถ้าเลขสุ่มตกอยู่ในช่วง $[0, 1/b)$ ให้บล็อกที่ 1 สูญหาย

ถ้าเลขสุ่มตกอยู่ในช่วง $[1/b, 2/b)$ ให้บล็อกที่ 2 สูญหาย

ถ้าเลขสุ่มตกอยู่ในช่วง $[2/b, 3/b)$ ให้บล็อกที่ 3 สูญหาย

⋮

ถ้าเลขสุ่มตกอยู่ในช่วง $[b-1/b, 1]$ ให้บล็อกที่ b สูญหาย

3.1.4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีของ P.D. PURI และของ G.N. WILKINSON โดยใช้โปรแกรมย่อย PURI เก็บค่า MSE ของแต่ละวิธีไว้ นำค่าสถิติ F เปรียบเทียบกับ F จากตารางนับจำนวนครั้งที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) โดย

ตั้งสมมติฐานหลักว่า $H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_t$

3.1.5 หาค่าสัมบูรณ์ของความแตกต่างระหว่างค่า MSE ที่ได้จากข้อ 3.1.4 กับค่า MSE ที่ได้จากข้อ 3.1.2

3.1.6 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่สูญหายโดยวิธีประมาณค่าข้อมูลสูญหายโดยให้ค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองต่ำสุด โดยเรียกใช้โปรแกรมย่อย ESTIM เก็บค่า MSE ไว้ นำค่าสถิติ F ไปเปรียบเทียบกับ F จากตารางนับจำนวนครั้งที่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก

3.1.7 หาค่าสัมบูรณ์ของความแตกต่างระหว่างค่า MSE ที่ได้จากข้อ 3.1.6 กับค่า MSE ที่ได้จากข้อ 3.1.2

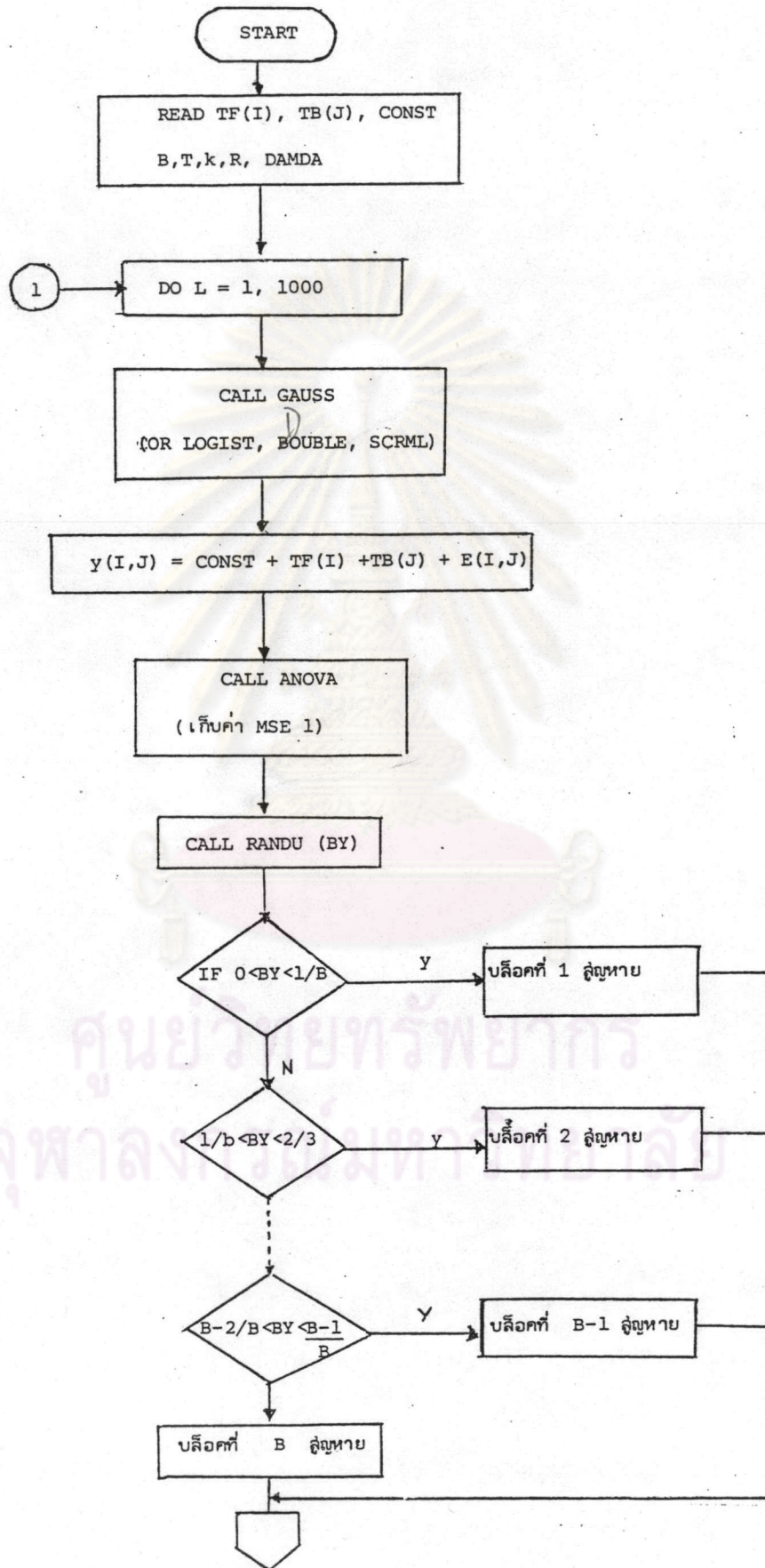
3.1.8 เมื่อทำจนครบ 1,000 รอบแล้วนำค่าที่ได้จากข้อ 3.1.5 และ 3.1.7 มาหาค่าเฉลี่ยจะได้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมบูรณ์เฉลี่ย (MEAN ABSOLUTE ERROR)

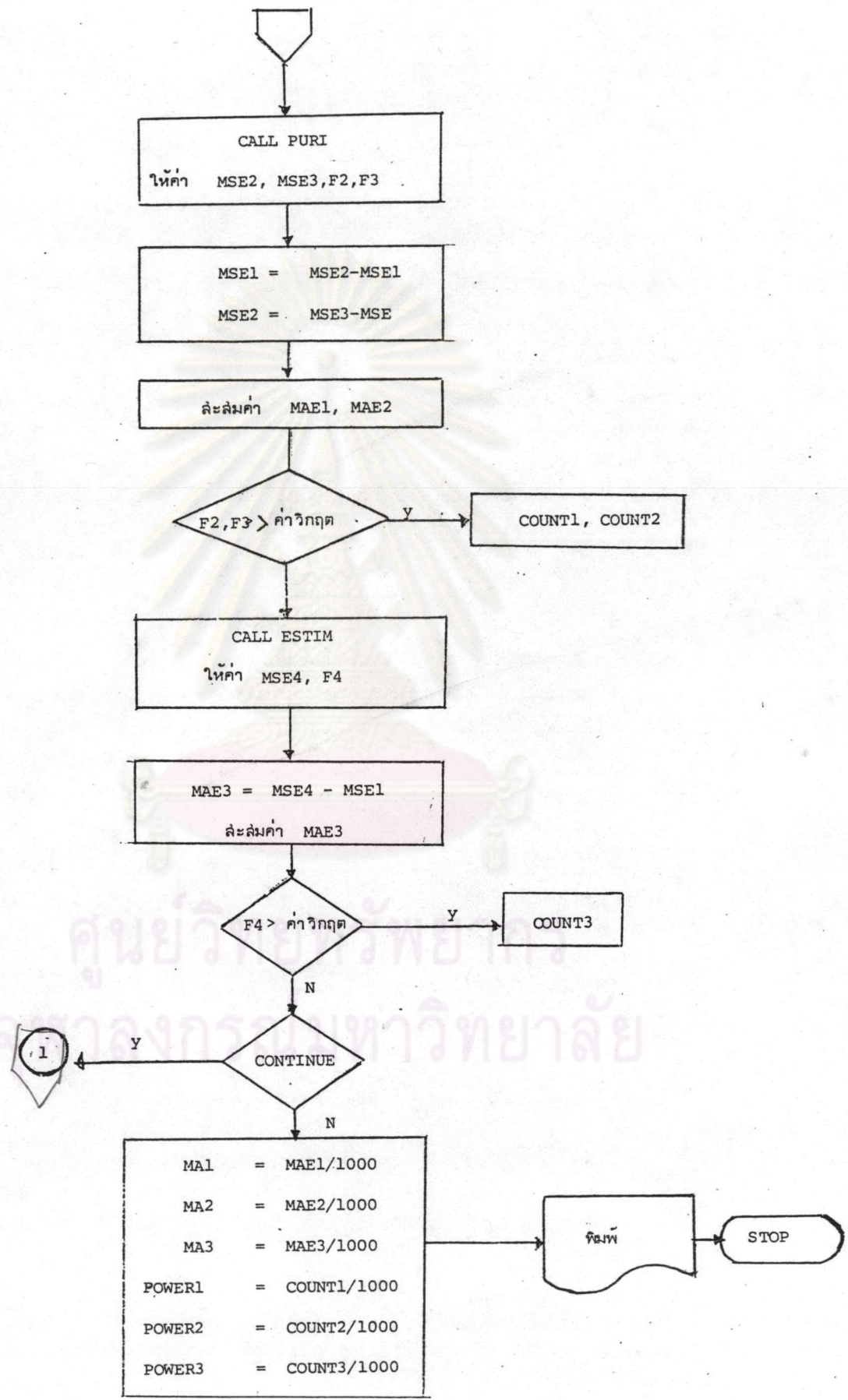
3.1.9 หาค่าอำนาจการทดสอบโดยเอาจำนวนครั้งที่ปฏิเสธสมมติฐานหลักหารด้วย 1,000

ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้นำมาเขียนเป็นแผนผัง (FLOWCHART) ได้ดังรูปที่ 3.1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.1 แผนผังการทำงานของโปรแกรมคำนวณค่า MAE และค่าอำนาจการทดสอบ

3.2 การสร้างความคลาดเคลื่อนให้มีการแจกแจงแบบต่าง ๆ

3.2.1 การสร้างเลขสุ่ม* (Random Number)

การสร้างเลขสุ่มมีอยู่หลายวิธี Shanon (1975:352-356) เสนอวิธีการสร้างเลขสุ่มดังนี้

1. เลือกตัวเลขคี่ ซึ่งน้อยกว่า 9 หลักเป็นค่าเริ่มต้น (IX)
2. คูณตัวเลขที่กำหนดเป็นค่าเริ่มต้นด้วยค่า a ซึ่งเป็นเลขจำนวนเต็มอย่างน้อย 5 หลัก
3. คูณผลลัพธ์ในขั้น 2 ด้วยค่า (1/m)
4. จากขั้นตอนที่ 3 จะได้ค่าตัวเลขสุ่มซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง [0,1]
5. กำหนดให้ค่าเริ่มต้นใหม่ให้มีความเท่ากับผลคูณในขั้นตอน 2
6. กระทำซ้ำ ๆ กันจากขั้นตอนที่ 2 ถึง 5 จนกระทั่งได้ค่าตัวเลขสุ่มครบตามต้องการ

จากขั้นตอนทั้ง 6 ขั้นตอนนี้ Shanon ได้สรุปเป็นโปรแกรมย่อยซึ่งเขียนเป็นภาษาฟอร์แทรน ดังนี้

```

SUBROUTINE RANDUM (IX, IY, RN)

1  IY = IX*a
2  IF(IY) 3,4,4
3  IY = IY+m
4  RN = IY
5  RN = RN*(1/m)
6  IX = IY
7  RETURN
8  END

```

* จากเล่มชัย ยืนนาน , วิทยานิพนธ์ 2528

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสร้างเลขสุ่มตามวิธีของ WHITE และ SCHMIDT (1975:421) ซึ่ง WHITE และ SCHMIDT สร้างตัวเลขสุ่มโดยหลักการเดียวกับ วิธีที่ SHANON เล่นอไวต์โดยแสดงเป็นโปรแกรมย่อยดังนี้

```
SUBROUTINE RANDU (BY)
```

```
IY = IX*16807
```

```
IF (IY) 1,2,2
```

```
1 IY = IY + 2147483647 + 1
```

```
2 BY = IY*.4656613 E - 9
```

```
IX = IY
```

```
RETURN
```

```
END
```

3.2.2 การสร้างเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบปกติ (NORMAL DISTRIBUTION)

ที่มีค่าเฉลี่ย 0 และความแปรปรวน σ^2

สำหรับวิธีการสร้างตัวเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบปกติมีหลายวิธีในที่นี้จะเลือกใช้วิธีการแจกแจงแบบเกาส์เซียน (Gaussian Distribution) เพราะว่าเป็นวิธีการที่ง่าย วิธีนี้อาศัยทฤษฎีลิมิตส่วนกลาง (CENTRAL LIMIT THEOREM) โดยหาผลรวมของตัวเลขสุ่ม n ค่าก็จะได้ตัวเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติซึ่งมีค่าเฉลี่ย μ และความแปรปรวน σ^2 โดยทั่ว ๆ ไปจะถือขนาด n ที่เหมาะสมคือค่า 10 หรือ 12 ซึ่งการวิจัยเรื่องนี้เลือก $n = 12$

SUBROUTINE ที่ใช้ในการสร้างตัวเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติด้วยค่าเฉลี่ย μ และความแปรปรวน σ^2

SUBROUTINE GAUSS (SD, AMEAN, P)

A = 0.

DO 10 I = 1,12

CALL RANDU (BY)

10 A = A + BY

P = (A - 6.) * SD + AMEAN

RETURN

END

ค่า AMEAN, SD ขึ้นอยู่กับว่าจะกำหนดให้เป็นเท่าใดในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ AMEAN = 0 , $SD^2 = 10, 25, 50, 75$ ดังนั้นจะได้ตัวเลขสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ย 0 และ ค่าความแปรปรวน 10, 25, 50, 75

3.2.3 การสร้างตัวเลขสุ่มให้มีการแจกแจงแบบโลจิสติก

การแจกแจงแบบโลจิสติก เป็นการแจกแจงที่มีฟังก์ชันความน่าจะเป็นดังนี้

$$f(x) = \frac{e^{-\left(\frac{x-\alpha}{\beta}\right)}}{\beta \cdot \left[1 + e^{-\left(\frac{x-\alpha}{\beta}\right)}\right]^2} ; -\infty < x < \infty$$

$\beta > 0$

การสร้างตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบโลจิสติก ใช้วิธี Inverse Transformation ซึ่งแสดงได้ดังนี้

$$F(x) = \int_{-\infty}^x \frac{e^{-\left(\frac{x-\alpha}{\beta}\right)}}{\beta \left[1 + e^{-\left(\frac{x-\alpha}{\beta}\right)}\right]^2} dx$$

$$= \int_{-\infty}^x \frac{e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}}}{\left[1 + e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}}\right]^2} d\left(\frac{x-\alpha}{\beta}\right)$$

$$= \int_{-\infty}^x \frac{1}{\left[1 + e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}}\right]^2} d\left(1 + e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}}\right)$$

$$= \frac{1}{\left[1 + e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}}\right]} \Big|_{-\infty}^x$$

$$F(x) = \frac{1}{\left[1 + e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}}\right]}$$

$$1 + e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}} = \frac{1}{F(x)}$$

$$e^{-\frac{x-\alpha}{\beta}} = \frac{1}{F(x)} - 1$$

$$= \frac{1 - F(x)}{F(x)}$$

$$-\frac{x-\alpha}{\beta} = \ln \left[\frac{1 - F(x)}{F(x)} \right]$$

$$-x+\alpha = \beta \ln \left[\frac{1 - F(x)}{F(x)} \right]$$

$$-x+\alpha = \beta [\ln(1 - F(x)) - \ln(F(x))]$$

$$x = \alpha + \beta [\ln(F(x)) - \ln(1 - F(x))]$$

หรือ $x = \alpha + \beta [\ln(BY) - \ln(1 - BY)]$ เมื่อ BY มีการแจกแจงแบบยูนิฟอร์มอยู่ในช่วง $[0,1]$

ดังนั้นโปรแกรมย่อยซึ่งใช้สร้างการแจกแจงแบบโลจิสติกแสดงได้ดังนี้

SUBROUTINE LOGIST (ALPHA, BATA,P)

CALL RANDU(BY)

S = ALOG(BY) - ALOG(1.-BY)

P = ALPHA + S*BETA

RETURN

END

3.2.4 การสร้างการแจกแจงแบบดับเบิลเอ็กซ์โปเนนเชียล

การแจกแจงแบบดับเบิลเอ็กซ์โปเนนเชียล เป็นการแจกแจงซึ่งมีฟังก์ชันความน่าจะเป็นดังนี้

$$f(x) = \frac{1}{2\beta} e^{-\left|\frac{x-\alpha}{\beta}\right|} \quad \begin{array}{l} -\infty < x < \infty \\ -\infty < \alpha < \infty, \quad \beta > 0 \end{array}$$

ถ้า $\alpha = 0$

$$f(x) = \frac{1}{2\beta} e^{-|x/\beta|} \quad \begin{array}{l} \infty < x < \infty \\ \beta > 0 \end{array}$$

การสร้างตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบดับเบิลเอ็กซ์โปเนนเชียล เมื่อ $\alpha = 0$ ใช้วิธี Inverse Transformation ซึ่งแสดงได้ดังนี้

$$F(x) = \int_{-\infty}^x \frac{1}{2\beta} e^{-\frac{|x|}{\beta}} dx$$

$$F(x) = \begin{cases} \int_{-\infty}^x \frac{1}{2\beta} e^{x/\beta} dx & \text{ถ้า } x < 0 \\ \int_{-\infty}^0 \frac{1}{2\beta} e^{x/\beta} dx + \int_0^x \frac{1}{2\beta} e^{-x/\beta} dx & \text{ถ้า } x > 0 \end{cases}$$

ถ้า $x < 0$

$$F(x) = \frac{1}{2} \int_{-\infty}^x e^{x/\beta} d\left(\frac{x}{\beta}\right)$$

$$= \frac{1}{2} e^{x/\beta} \Big|_{-\infty}^x$$

$$= \frac{1}{2} e^{x/\beta} - \frac{1}{2} e^{-\infty} = \frac{1}{2} e^{x/\beta}$$

$$e^{x/\beta} = 2F(x)$$

$$x = \beta \ln(2F(x)) = \beta [\ln 2 + \ln(F(x))]$$

ถ้า $x > 0$

$$F(x) = \int_{-\infty}^x \frac{1}{2\beta} e^{-\frac{|x|}{\beta}} dx$$

$$= \frac{1}{2} \left[\int_{-\infty}^0 e^{\frac{x}{\beta}} d\left(\frac{x}{\beta}\right) + \int_0^x e^{-\frac{x}{\beta}} d\left(\frac{x}{\beta}\right) \right]$$

$$= \frac{1}{2} \left[e^{\frac{x}{\beta}} \Big|_{-\infty}^0 - e^{-\frac{x}{\beta}} \Big|_0^x \right]$$

$$= \frac{1}{2} \left[e^0 - e^{-\infty} - e^{-x/\beta} + e^0 \right]$$

$$= \frac{1}{2} \left[2 - e^{-x/\beta} \right]$$

$$2F(x) = 2 - e^{-x/\beta}$$

$$e^{-x/\beta} = 2 - 2F(x)$$

$$e^{-x/\beta} = 2(1-F(x))$$

$$-\frac{x}{\beta} = \ln 2 + \ln(1-F(x))$$

$$x = -\beta [\ln 2 + \ln(1-F(x))]$$

ดังนั้นโปรแกรมย่อยซึ่งใช้สร้างการแจกแจงแบบดับเบิลเอ็กซ์โปเนนเชียล

แสดงได้ดังนี้

```

SUBROUTINE DOUBLE (ALPHA, BETA, P)
CALL RANDU (BY)
IF(BY-0.5) 100,100,110
100 P = BETA*(ALOG(2.) + ALOG(BY))
GOTO 115
110 GG = ALOG(2.) + ALOG(1.-BY)
P = -1.*BETA*GG
115 RETURN
END

```

3.2.5 การสร้างการแจกแจงแบบปกติปลอมปน (Scale Contaminated Normal Distribution)

เป็นการแจกแจงที่แปลงมาจากการแจกแจงแบบปกติ ซึ่งมีฟังก์ชันการ

แปลงดังนี้

$$F = (1-p) N(\mu, \sigma^2) + pN(\mu, c^2\sigma^2), \quad c > 0$$

หมายความว่า X มาจากการแจกแจง $N(\mu, \sigma^2)$ ด้วยความน่าจะเป็น $(1-p)$ และมาจากการแจกแจง $N(\mu, c^2\sigma^2)$ ด้วยความน่าจะเป็น p ดังนั้นโปรแกรมย่อยซึ่งใช้สร้างการแจกแจงแบบปกติปลอมปน แสดงได้ดังนี้

```

SUBROUTINE SCRML (C,P1,AMEAN,SD,P)
CSD = C*SD
CALL RANDU (BY)
IF (BY-P1) 10,10,11
10 CALL GAUSS (CSD, AMEAN,P)
GO TO 15.
11 CALL GAUSS (SD,AMEAN,P)
15 RETURN
END

```

3.3 โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์โดยวิธีต่าง ๆ

สำหรับโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อข้อมูลสูญหายทั้ง 3 วิธี คือวิธีของ P.D. PURI วิธีของ G.N. WILKINSON และวิธีประมาณค่าสูญหายโดยให้ค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองต่ำสุดนั้นเป็นโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมาโดยใช้โปรแกรมภาษาฟอร์แทรน

โปรแกรมย่อยที่สำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

SUBROUTINE RANDU	ใช้สร้างตัวเลขสุ่ม
SUBROUTINE GAUSS	ใช้สำหรับสร้างความคลาดเคลื่อน (ϵ_{ij}) ให้มีการแจกแจงแบบปกติ
SUBROUTINE LOGIST	ใช้สำหรับสร้างความคลาดเคลื่อน (ϵ_{ij}) ให้มีการแจกแจงแบบโลจิสติก
SUBROUTINE DOUBLE	ใช้สำหรับสร้างความคลาดเคลื่อน (ϵ_{ij}) ให้มีการแจกแจงแบบดับเบิลเอ็กซ์โปเนนเชียล
SUBROUTINE SCRML	ใช้สำหรับสร้างความคลาดเคลื่อน (ϵ_{ij}) ให้มีการแจกแจงแบบปกติปลอมปน
SUBROUTINE ANOVA.	ใช้สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เมื่อข้อมูลปกติ

SUBROUTINE BBI	ใช้สำหรับคำนวณค่าที่จำเป็นในแผนการทดลองแบบบล็อกไม่ สมบูรณ์สมดุลย์ เช่น B_j , T_i , $BB(i)$, $Q(i)$ เป็นต้น
SUBROUTINE PURI	ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีของ P.D.PURI และวิธี ของ G.N. WILKINSON เมื่อลุ่มให้ข้อมูลสูญหาย 1 บล็อก
SUBROUTINE ESTIM	ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีประมาณค่าสูญหายโดยให้ ความคลาดเคลื่อนกำลังสองต่ำสุด เมื่อลุ่มให้ข้อมูลสูญหายไป 1 บล็อก

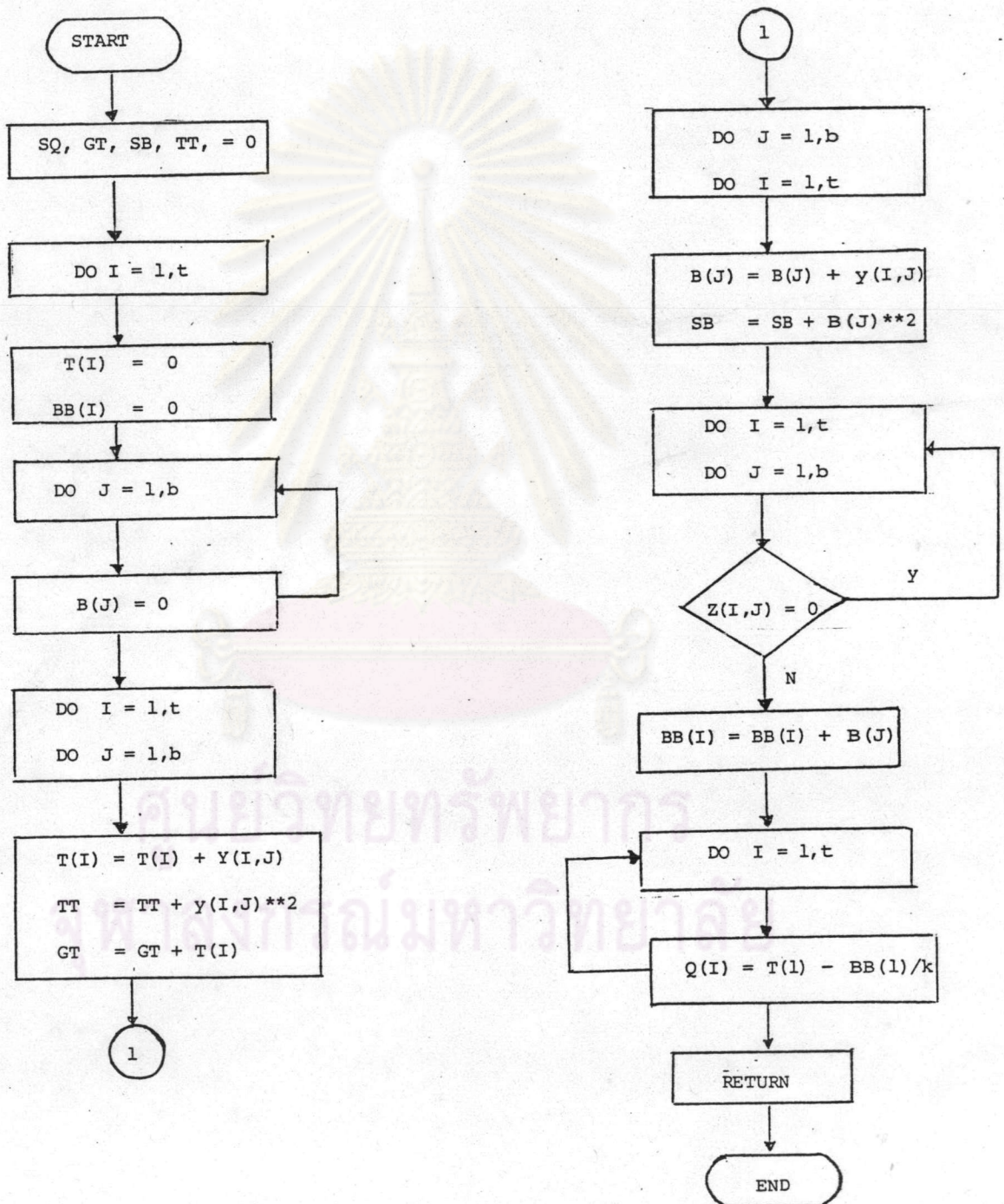
ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย BBI

โปรแกรมย่อย BBI เป็นโปรแกรมย่อยที่ใช้ในการคำนวณค่าต่าง ๆ ที่จำเป็น
ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. คำนวณค่าผลรวมของแต่ละทริทเมนต์ (T_i)
2. คำนวณค่าผลรวมของแต่ละบล็อก (B_j) และค่าผลรวมของ B_j^2
3. คำนวณค่าผลรวมของทุก ๆ บล็อกที่มีทริทเมนต์ i ปรากฏ
4. คำนวณค่า Q_i
5. คำนวณค่าผลรวมของทุก ๆ ค่าสังเกต
6. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของทุก ๆ ค่าสังเกต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.2 แผนผังการทํางานของโปรแกรมย่อย BBI

ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย ANOVA

โปรแกรมย่อย ANOVA เป็นโปรแกรมย่อยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน เมื่อวางแผนการทดลองแบบบล็อกไม่สมดุลล์มดูลย์ (BIB) ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของทั้งหมด (Sum Square Total:SST)

ตามสูตร 2.1

2. คำนวณค่าผลรวมของแต่ละทรีทเมนต์ (T_i) ค่าผลรวมแต่ละบล็อก (B_j) ค่าผลรวมของทุก ๆ บล็อกที่มีทรีทเมนต์ i ปรากฏ และค่า Q_i ซึ่งค่าเหล่านี้ได้จากการเรียกใช้โปรแกรมย่อย BBI

3. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของบล็อก (Sum Square Block:SSB)

ตามสูตร 2.2

4. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของทรีทเมนต์ (Sum Square Treatment: SStr) ตามสูตร 2.3

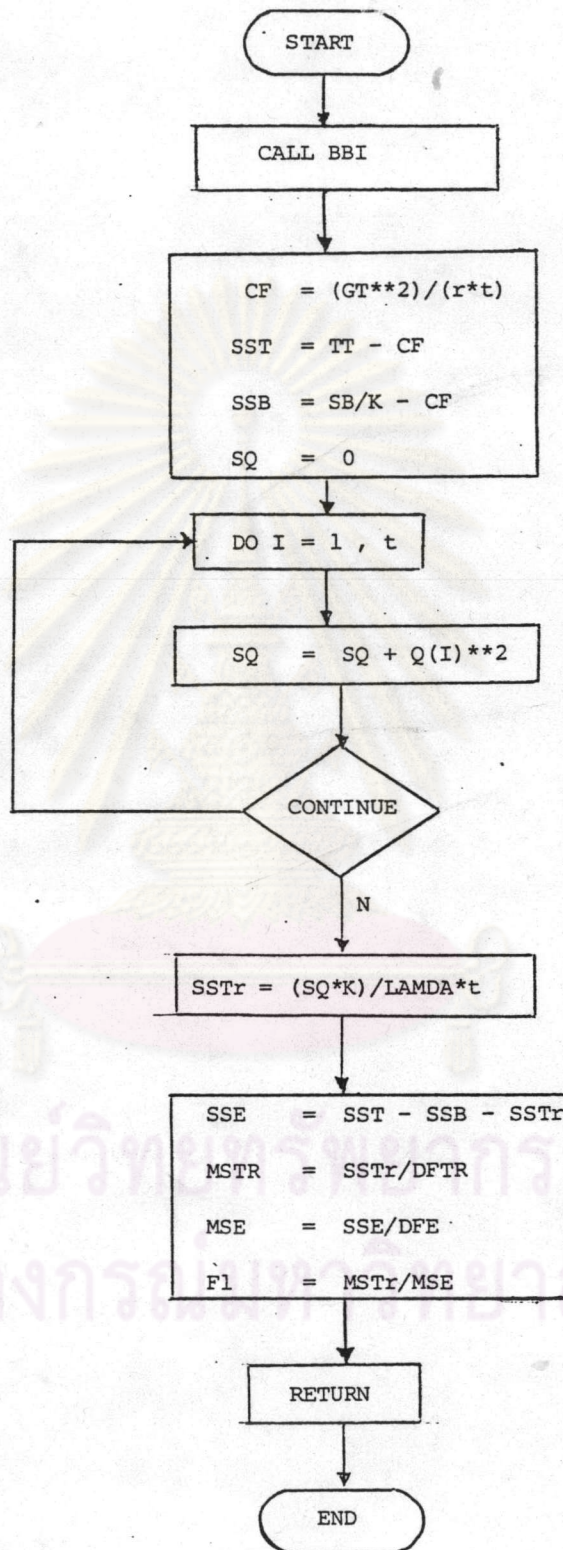
5. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Sum Square Error :SSE) ตามสูตร 2.4

6. คำนวณค่าสถิติทดสอบ $F = \frac{\text{SSTr/degree of freedom ของทรีทเมนต์}}{\text{MSE}}$

โดย $\text{MSE} = \text{SSE/degree of freedom ของความคลาดเคลื่อน}$

ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้นำมาเขียนเป็นแผนผังได้ดังรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 ขั้นตอนการการทำงานของโปรแกรมย่อย ANOVA สามารถเขียนเป็นผังการทำงานได้ดังนี้

ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย PURI

โปรแกรมย่อย PURI เป็นโปรแกรมย่อยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการของ P.D. PURI และของ G.N. WILKINSON โดยมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. กำหนดให้ค่าสังเกตทุก ๆ ค่าในบล็อกที่สุ่มหาเป็นคูนัย
2. คำนวณค่าผลรวมแต่ละทริกเมนต์ (T_i) ค่าผลรวมแต่ละบล็อก (B_j) ค่าผลรวมของทุก ๆ บล็อกที่มีทริกเมนต์ i ปรากฏ ($BB_{(i)}$) และค่า Q_i ซึ่งค่าทั้งหมดนี้ได้

ได้จาก การเรียกโปรแกรมย่อย BBI

3. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองทั้งหมด (Sum Square Total: SST)
4. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของบล็อก (Sum Square Block: SSB)
5. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของทริกเมนต์ของวิธี P.D. PURI

ตามสูตร 2.5 (SSTr1)

6. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของทริกเมนต์ของวิธี G.N. WILKINSON (วิธีที่ 2) ตามสูตร 2.6 (SSTr2)

7. คำนวณค่าผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อนของวิธีที่ 1 และของวิธีที่ 2 ดังนี้

$$SSE1 = SST - SSB - SSTr1$$

$$SSE2 = SST - SSB - SSTr2$$

8. คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ยของวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ดังนี้

$MSE1 = SSE1/\text{degree of freedom}$ ของความคลาดเคลื่อน

$MSE2 = SSE2/\text{degree of freedom}$ ของความคลาดเคลื่อน

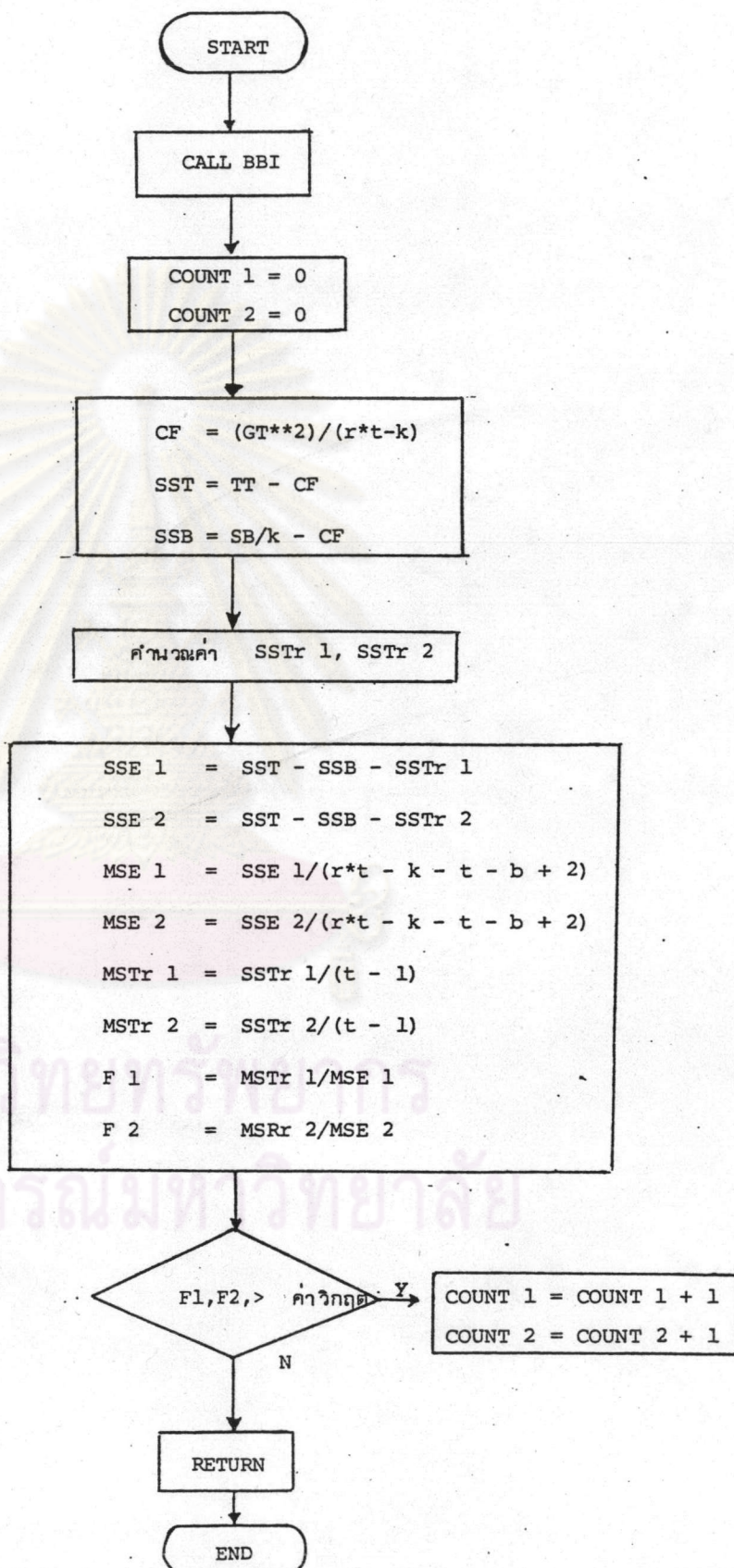
9. คำนวณค่าสถิติทดสอบ F ของวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ดังนี้

$$F1 = \frac{SSTr1/\text{degree of freedom ของทริกเมนต์}}{MSE1}$$

$$F2 = \frac{SSTr2/\text{degree of freedom ของทริกเมนต์}}{MSE2}$$

10. เปรียบเทียบค่าสถิติ $F1, F2$ กับค่าวิกฤตนับจำนวนครั้งที่ค่าสถิติ $F1, F2$ มากกว่าค่าวิกฤต

รูปที่ 3.4 แผนผังการทำงานของโปรแกรมย่อย PURI

ขั้นตอนการทำงานของโปรแกรมย่อย ESTIM

โปรแกรมย่อย ESTIM เป็นโปรแกรมย่อยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อข้อมูลสูญหายโดยวิธีที่ 3 คือวิธีประมาณค่าสูญหายโดยให้ค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองต่ำสุด

1. กำหนดให้ค่าสังเกตทุก ๆ ค่าในบล็อกที่สูญหายเป็นศูนย์
2. คำนวณค่าผลรวมของแต่ละทริทเมนต์ (T_i) ผลรวมแต่ละบล็อก (B_j) ผลรวมทุก ๆ บล็อกที่มีทริทเมนต์ ปรากฏ (BBI) และค่า Q_i ตามปกติโดยเรียกจากโปรแกรมย่อย

3. ประมาณค่าข้อมูลที่สูญหาย $Y_i; i =$ ทริทเมนต์ที่ปรากฏในบล็อกที่สูญหายเท่านั้น $i = 1, 2, \dots, k$ ถ้าสมมติให้ทริทเมนต์ที่ $1, 2, \dots, k$ สูญหาย

$$Y_i = Q_i / \left(\frac{\text{LAMDA} * t}{k} - 1 \right) - \frac{1}{k \left(\frac{\text{LAMDA} * t}{k} - 1 \right)} \frac{\sum_{i=1}^k Q_i}{k}$$

3. เมื่อได้ค่าสังเกตครบทุกค่าแล้วก็ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามปกติ แต่ยังคงสูญเสีย degree of freedom โดยเรียกใช้โปรแกรมย่อย ANOVA

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.5 แผนผังการทำงานของโปรแกรมย่อย ESTIM

